

Paradmusik eller Samba — Ghanas musikkår i FN:s tjänst klarar allt med samma bravur. Här en detaljbild av musikkåren under mottagning för Dag Hammarskjöld i Leopoldville 1960.

egen orkester. Musikerna hade dock usel betalning. Men götaartillerister har väl alltid varit knipsluga karlar, som haft vett på att skaffa sig extrainkomster.

Vid en sammankomst anno 1800 med den korporation, som kallades borgerskapets äldste, brännmärkte en av ledamöterna "det slags tiggeri, som övades av militärens trumslagare och pipare i det att dessa året igenom på s.k. namndagar med flera tagna anledningarna okallade inträngde i husen och påtrugade folk sin utan tvivel för många obehagliga musik för att göra sig berättigade till betalning, som de med militärisk min visste att avfordra".

Den säkerligen hedervärde borgarens synpunkter väckte inget nämnvärt gehör. Ännu 1813 spelade regementets musikkår på gårdarna!

Att inte bara huvudstaden utan också Göteborg i mitten av 1800-talet hade sin vaktparad med pampig militär-orkester kan ju vara roligt att notera — liksom det faktum att varje större eldsvåda, där garnisonen hjälpt till vid

släckningen, efteråt firades med "glädjemusik" av regementsmusikkåren. Musiken marscherade då med klingande spel från kaserne till högvakten vid Gustav Adolfs torg.

Vid övningarna på Tänga hed 1898 var det påbudet att reveljen skulle gå kl. 5 på morgonen. Reveljen spelades av hela musikkåren, som marscherade runt lägret. Tidvis under andra världskriget höll sig också Göteborg med "vaktparad" och militärmusik. Vaktavlösningen skedde på Gustav Adolfs torg framför Börsen.

"DE FINA MARSCHERNA DÖR ALDRIG"

Två av våra vackraste och mest suggestiva marscher, som i allmänhet betraktas som helsvenska, har intressant bakgrund. "Finska rytteriets marsch från 30-åriga kriget" lär härstamma från prins Eugen av Savoyen honnörmarsch. Den infördes till Finland

av en officer, som upptecknat den under turkiska kriget i slutet av 1700-talet. Trion i slutet är hämtad från en dåtida finsk sjömansvisa och tillfogades troligen 1871. Klart är sålunda att "Finska rytteriets marsch" aldrig spelades vid Breitenfeld eller Lützen.

"Björneborgarnas marsch" fick text av Runeberg 1860. (Söner av ett folk som blött . . .) Men i sin först kända form var den en kontradans från slutet av 1700-talet. Den har sedan uppträtt i olika versioner och kallats både Austerlitzmarschen och Bonapartes marsch. I Finland blev den populär före Runebergs dagar, bl.a. genom att Topelius tog upp den i ett drama. Men faktum kvarstår att "Björneborgarnas marsch" med Runebergs text blev en inspirationskälla och drivande symbol i både Finland och Sverige under det finska vinterkriget 1939—40. Riktigt fina marscher kan inte bara överleva sig själva och sin tid. De har förmågan att leva

upp igen och ge sin fulla "manakraft" på nytt — i en helt ny värld och i ett annorlunda krig, som den gången för Finland var avgörande för landets framtid.

Vid nedrustningen 1925 indrogs inte mindre än 29 musikkårer i Sverige. Antalet minskade från 60 till 31. Även antalet musiker i varje kår skars ned radikalt. Utan kommentarer kan konstateras att 1942 — alltså mitt under andra världskriget! — åter ökade militärmusiken med 13 kårer.

Rekryteringsproblemet är stort, inte minst på grund av att en militärmusiker knappast kan räkna med några lysande inkomster — såvida han inte skaffar sig extraförtjänster. Detta förhållande har för övrigt medfört att militärmusikerna under de senaste 200 åren kommit att göra betydande insatser i våra garnisonsstäders musikaliv, där de medverkat i de lokala orkesterföreningarna och tjänstgjort som lärare i musikalisk kursverksamhet. På det området har militärmusiken indirekt betydtt mycket.

Lasse Videhag

DN. 29-4-1966

Kanslist i riksdagen lär ungdom folkmusik

Margareta "Meg" Sahlin, kanslist i Riksdagshuset har fått hedersplaketten för sin betydelsefulla insats för folkmusiken och för att hon "i tal och skrift främjat kulturarbetet främst bland ungdom". Det är en ytterst anspråkslös dam som vi hittar mitt i hjärtat av Gamla stan.

När man nämner folkmusik så vill många helst sätta likhets-tecken mellan den och gammal dansmusik, säger Meg Sahlin, men folkmusik det är ju den äkta traditionsbundna musiken. När man är intresserad av barockmusiken och den stora klassiska musiken och så kommer i kontakt med den äkta traditionsbundna folkmusiken så finner man samma äkthet.

Jag brukar samla ungdomar, skaffa låtsamlingar och spela och förklara innebörden för dem. Jag tycker att ungdomen nu börjar bli intresserad av vår svenska folkmusik.

Särskilt popungdomen är förvånad över att det verkligen finns någonting så fint som vår svenska folkmusik. Den stora massans kontakt har ofta gått via dansmusiken, gänglåtarna och lite sänt där som de hört vid festliga tillfällen. Men nu börjar många intressera sig för den äkta folkmusiken. De fina gamla polskorna, skänklåtarna och brudmarscherna är inte så kända i större sammanhang, men man skulle verkligen önska att de fick en timme i veckan i radioprogrammet.

Djupare upplevelser

De unga kompositörerna har tagit upp folkmelodierna som tema i sina moderna kompositioner. De har fångats just av den fina folkmusiken. Människor som är intresserade av skvalmusiken tröttnar så småningom på den och söker sig till djupare upplevelser. Jag tror att tiden är mogen för en djupare förståelse för den svenska folkmusiken.

Meg Sahlin är medlem i Stockholms spelmansgille och redigerar deras tidning, hon hjälper också sekreteraren i Zornjuryn vid uppspelningarna och inspirerar ungdom både i Stockholm och i Dalarna att tillägna sig folkmusikens skatter.

När man har ett sånt krävande arbete i Riksdagen som jag har som kanslist så måste man ha nåt annat som avkoppling, försäkrar hon. För mej har det blivit musiken och de världar den uppenbarar.

Kulturbonde

Redaktör Ragnar Oldberg i Barkarby är också en av dem som fått hedersplaketten i år och skall hämta den ur kungens hand vid Samfundet för hembygdsvärdens 50-årsjubileum på Skansen i pingst. Han säger till Dagens Nyheter: — Mitt specialintresse är övergången från självhushåll till penninghushåll — penninghushållet tillsammans med tvillingföreteelserna: ur-

Redaktör Ragnar Oldberg, Barkarby, mån om landsbygdens egenart och kulturvården.

banisering och industrialisering, som har en inneboende ofullkomlighet, vilket bland annat visar sig i socialvården. Men de sjuka lider ändå nöd för det finns inte resurser i form av kompetent personal och sjukhus.

Som kulturpolitisk skribent i Jordbrukarnas föreningsblad och Perspektiv har jag puffat för naturvården och hembygdsvården. Jag tillhör Järfälla kommuns skönhetsråd och märker där hur orimligt dåliga resurser man har att verkligen gripa in i t ex stadsplanefrågor. Därför har vi mest hållit oss till konstnärlig utsmyckning av offentliga byggnader.

Meg Sahlin, kanslist i Riksdagshuset, hedras för sin värdefulla insats för folkmusiken.